

Til samtlige kommuner, regioner m.fl.

Dato:

Skrivelse med orientering om de væsentligste regler og lovgivningsmæssige forpligtelser på forsorgshjems- og krisecenterområderne m.m.

Kommunerne har det fulde myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område, herunder ansvaret for forsorgshjem og krisecentre m.v. efter servicelovens §§ 109 og 110.

Regionerne har et leverandøransvar i forhold til kommunerne bl.a. for botilbud efter § 107, stk. 2, og §§ 108 – 110.

De regionale tilbud finansieres af kommunerne via takstbetaling.

Krisecentre og forsorgshjem m.v. er nye områder for kommunerne, der hidtil alene har været et amtskommunalt ansvar.

Derfor udsender Socialministeriet og Kommunernes Landsforening i fællesskab dette brev til kommunerne med en samlet beskrivelse af de væsentligste regler på områderne.

Reglerne om krisecentre findes i servicelovens § 109 og forsorgshjem mv. i § 110. Der henvises til vejledning nr. 4 til serviceloven af 5. december 2006.

Reglerne om betaling for ophold i botilbud efter §§ 109 og 110 findes i servicelovens § 163. Reglerne om beboernes egenbetaling, kommunernes takstbetaling, refusion, opholds- og handlekommune m.v. findes i:

- Bekendtgørelse nr. 1391 af 12. december 2006 om statsrefusion og tilskud, samt regnskabsaflæggelse og revision på Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes ressortområder (§§ 5, 6, 72 og 73),
- Bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud efter § 174 i lov om social service.
- Bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006 om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20, samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108.

- Vejledning nr. 1 til serviceloven, punkterne 95 – 106 (handleplaner).
- Vejledning nr. 2 til serviceloven, kapitel 32 (hjælp til udsatte grupper efter §§ 83 og 85, efterforsorg m.m.).
- Vejledning nr. 4 til serviceloven, afsnit III (botilbud m.m.).
- Vejledning nr. 5 til serviceloven, afsnit I (støtte- og kontaktpersoner).
- Vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område, punkterne 285 og 290-292.

Reglerne findes på www.social.dk

Endvidere har Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening udarbejdet en fælles vejledning om omkostningsberegning og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet, oktober 2005. Vejledningen gælder stadig og kan findes på <http://www.kl.dk/bin/9c6fa1d3-45bd-499f-a747-e09ca3737c6e.doc>

De punkter, der særligt har givet anledning til spørgsmål, er:

Selv møder princippet

Selv møder princippet betyder, at en borger frit kan henvende sig til et hvilket som helst krisecenter, herberg eller forsorgshjem, uden at der foreligger en kommunal visitation. Botilbud efter §§ 109 og 110 (krisecentre, herberger, forsorgshjem m.v.) er således landsdækkende.

Lederen træffer afgørelse om optagelse

Det er som hidtil lederen af boformen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en borger tilhører målgruppen, og om optagelse kan finde sted. Kommunerne kan *ikke* visitere en borger til ophold på krisecentre og forsorgshjem m.v. Kommunerne og andre offentlige myndigheder kan henvise en borger til en boform efter §§ 109 og 110, men det ændrer ikke på, at det er lederen, der træffer afgørelse om optagelse.

Tilbud om handleplan

Personer, der er ramt af længerevarende hjemløshed, har krav på at få et tilbud om udarbejdelse af en handleplan. Handleplanen skal sikre en koordinering af indsatsen mellem fx de kommunale myndigheder, boformen og evt. en behandlingsinstitution. Det er kommunen, der har ansvaret for udarbejdelse af denne handleplan. På forsorgshjem m.v. udarbejdes der i dialog med beboeren en pædagogisk plan for opholdet i boformen. Denne opholdsplan skal koordineres med og indgå i kommunens handleplan efter serviceloven, så at der kan tilvejebringes et grundlag for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

Udslusning

Krisecentre og forsorgshjem m.v. er botilbud beregnet til midlertidige ophold. For begge typer af botilbud gælder, at der ikke kan sættes bestemte tidsmæssige grænser for opholdets varighed. Det må tages i betragtning, om formålet med opholdet er opfyldt, og om forudsætningerne for en vellykket

udslusning er til stede, herunder om der er taget stilling til boligforhold, økonomi, evt. behandling, efterværn m.m.

Udslusning fx af en kvinde på krisecenter til enten et andet krisecenter, et midlertidigt botilbud eller egen bolig må ske i overensstemmelse med indholdet i den handleplan, kommunen tilbyder at udarbejde i dialog med kvinden. Kommunen kan ikke betinge hjælpen af, at en kvinde flytter tilbage til den kommune, hvor hendes voldelige samlever bor, ligesom kommunen ikke kan kræve, at kvinden lader sig skrive op til lejligheder i hele landet.

Anonymitet på kvindekrisecentre

En kvinde har som hidtil ret til at være anonym under opholdet i et krisecenter. Se nærmere herom under afsnittet om takstfastsættelse.

Egenbetaling

Personer, der har ophold på krisecentre og forsorgshjem m.v. betaler for kost og logi af deres indtægt, kontanthjælp, pension m.v. Kommunalbestyrelsen fastsætter betalingen som et samlet beløb eller under hensyn til de ydelser, der modtages. Boligbetalingen fastsættes en gang om året ud fra niveauet for boligudgifter for lignende boformer i lokalområdet. Beboere, der bevarer egen bolig under opholdet, betaler som udgangspunkt ikke for logidelen i det midlertidige botilbud.

Aftale om administration af overførselsindkomster

Kommunen og den enkelte beboer kan indgå aftale om, at overførselsindkomsten administreres af kommunen. Det skal fremgå af aftalen, hvilken periode betalingen vedrører og hvilke udgifter aftalen omfatter. Det gælder dog, at beboeren har ret til at afslå tilbud om sådan hjælp.

Takstfastsættelse

Beboerens ophold på kvindekrisecentre og forsorgshjem m.v. finansieres af kommunerne via takstbetaling med 50 % statsrefusion. Kommunen (betalingskommunen), hvis borgere opholder sig på boformer efter servicelovens §§ 109 og 110, betaler den fastsatte takst. Staten yder refusion til betalingskommunen for de boformer, der er registreret i Tilbudsportalen.

Betalingskommunen kan kun hjemtage refusion i overensstemmelse med de faktisk afholdte udgifter til takstbetaling.

Ønsker en kvinde med ophold på et krisecenter at være anonym, må hun over for centrets leder dokumentere eller i det mindste oplyse, hvilken kommune, hun kommer fra. For at sikre et ønske om anonymitet samt sikre et korrekt grundlag for udskrivning af regninger til kommunerne, er det tilstrækkeligt, at oplysningerne kan efterprøves af revisionen.

Udgifterne vedrørende børn på krisecentre, herunder lønudgifter m.v. til særligt personale til at tage sig af børnene m.v., forudsættes indregnet i taksten.

Opholds- og betalingskommune

Efter retssikkerhedslovens § 9 er det opholdskommunen, der har pligt til at yde hjælp efter den sociale lovgivning. Opholdskommunen kan fritages for forpligtelsen, hvis den aktuelle opholdskommune og den tidligere opholdskommune med borgerens samtykke er enige om, at den tidligere opholdskommune forsat skal have forpligtelsen til at yde hjælp. Der kan forekomme tilfælde, hvor det ikke vil være muligt at fastslå, hvilken kommune, der er opholdskommune. Har borgeren bevaret kontakten til den hidtidige opholdskommune, typisk i form af bolig, vil denne kommune forsat være borgerens opholdskommune og dermed både handlekommune med pligt til at yde hjælp og betalingskommune.

Hvis tilknytningen til den tidligere kommune er ophørt, fx fordi boligen ikke er opretholdt eller det indgår i en handleplan, at pågældende skal udsluses til en bolig i den nye kommune på et senere tidspunkt, er udgangspunktet, at den kommune, hvor boformen ligger, er opholdskommune og dermed handlekommune med pligt til at yde hjælp. I så fald kan en tidligere opholdskommune være forpligtet til at betale opholdskommunens udgifter til hjælp. Det er fastsat i retssikkerhedslovens § 9 c, i hvilke tilfælde opholdskommunen har ret til refusion fra en tidligere opholdskommune.

Taksterne fastsættes således, at udgiften til pladsen for borgere, hvor der ikke kan findes en tidligere opholdskommune, som regningen kan sendes til, og udenlandske statsborgere, hvor der ikke kan findes en dansk hjemkommune, indregnes i taksterne for de øvrige pladser, således at udgiften ad denne vej betales.

Godkendelse og tilsyn, jf. serviceloven §§ 142 og 144.

De bindende regler om godkendelse og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud er indeholdt i bekendtgørelse nr. 621 af 15. juni 2006 om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud, som ændret med bekendtgørelse nr. 202 af 2. marts 2007.

Den enkelte kommune kan tilrettelægge sine egne procedurer for arbejdet med godkendelse af private opholdssteder, men bekendtgørelsen er bindende for de krav, der kan stilles i forbindelse med godkendelse. Kommunen kan ikke stille krav til grundlaget for en godkendelse, der ligger ud over det, der følger af bekendtgørelsen.

Dette gælder både for så vidt angår godkendelse af et privat botilbuds eller opholdssteds organisering og økonomi, som det gælder for reglerne om fx godkendelse af et tilbuds pædagogik, personalesammensætning, ledelse mv.

Det er således et tilbuds ledelse, der har ansvaret for ansættelse af personalet, mens den godkendende kommunalbestyrelse alene kan gå ind i en vurdering

af, om den samlede personalegruppes personlige og faglige kvalifikationer lever op til den pædagogik, der danner udgangspunkt for godkendelsen i forhold til den målgruppe botilbuddet eller opholdsstedet er beregnet for.

Der kan heller ikke i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om godkendelse stilles krav til organisering, budget, regnskabsføring etc., der ikke følger af bekendtgørelsen.

VISO

VISO er en støttefunktion til kommunerne og dækker de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger inden for bl.a. området udsatte grupper. VISO bistår kommuner, borgere samt kommunale, regionale og private tilbud med gratis, vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. VISO tilbyder desuden kommuner gratis, vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager. Yderligere oplysninger om VISO findes på www.servicestyrelsen.dk

Yderligere oplysninger eller eventuelle tvivlsspørgsmål om indholdet af dette brev kan rettes til:

Konsulent Rafai Al-Atia, Kommunernes Landsforening (tlf.nr.33703486, e-mail: raf@kl.dk) eller

Fuldmægtig Lene Hundborg, Socialministeriet, (tlf.nr.33929215, e-mail: leh@sm.dk).

Med venlig hilsen

Peter Kjærsgaard Pedersen

Peter Juul